

Drie partijen initiëren kennisplatform beroepsziekten

Van Ameyde wil in samenwerking met de advocatenkantoren Van Traa Advocaten en Stadermann Luiten Advocaten een kennisplatform met betrekking tot beroepsziekten initiëren. De bedoeling is dat dit tot een netwerk leidt van personen en partijen die zich bezighouden met deze materie. Dit zei Edwin Rijdsdijk van Van Ameyde op het door genoemde drie bedrijven georganiseerde seminar over beroepsziekten.

De sprekers v.l.n.r. Bart Brenninkmeijer (Mercer Marsh Benefits), Derk-Jan van der Kolk (Van Traa), Peter Knijp (Stadermann Luiten), Veneta Oskam (Van Traa), Edwin Rijdsdijk (Van Ameyde) en Peter van den Bedem (Van Ameyde)

“Dat doen we vanuit de betrokkenheid die we voelen om voor slachtoffers én aansprakelijk gestelde partijen rechtvaardige oplossingen te vinden”, zei Edwin Rijdsdijk, manager en consultant bij Van Ameyde. “De opzet is dat partijen er kennis gaan delen en dat ze er vrijelijk van gedachten kunnen wisselen. Daardoor kan de dialoog op gang komen tussen werkgevers, werknemers, ver-

zekeraars, makelaars, politiek, medische- en juridische wetenschap. Ervaring en kennis kan worden gedeeld op het gebied van claims management ten aanzien van beroepsziekten of vergelijkbare terreinen.” Het seminar over beroepsziekten, getiteld ‘Navigeren in een (on)zekere toekomst, De toekomst van de zwakste (?) schakel in het werkproces’, werd op 9 juni jl. gehouden in het VNAB kennis- en ontmoetingscentrum in Rotterdam.

254 benoemde beroepsziekten

Peter van den Bedem (directeur Letsel bij Van Ameyde) opende het seminar. Hij begon met de vraag hoe beroepsziekten - naast de bekende asbestzaken en de meer voor discussie vatbare RSI - in de huidige tijd geplaatst moeten worden. Zijn alle risico's in kaart gebracht of zien wij te veel over het hoofd? Als je alleen al kijkt naar de verschillende definities van beroepsziekte dan is er al ruimte voor interpretatieverschillen. In de juridische definitie is er sprake van een beroepsziekte als er bewijs is van een rechtstreeks verband tussen een aandoening en blootstelling aan een gezondheidsrisico's. Het Nederlands Centrum voor Beroepsziekten (NCvB) ziet een beroepsziekte als “een ziekte of aandoening als gevolg van een belasting die in overwegende mate in arbeid of arbeidsomstandigheden heeft plaatsgevonden”. De laatste definitie is veel ruimer en geeft daardoor al ruimte voor discussie. Van den Bedem haalde verder aan dat concreet cijfermateriaal over de impact van beroepsziekten beperkt voorhanden is. Kijkend naar de totale kosten van arbeidsongeschiktheid (volgens UWV) in 2015 8,9 miljard euro (551.100 personen), is 1,9 miljard euro werkgerelateerd (118.300 personen). Beroepsziekten maken hier onderdeel van uit. In 2015 werden er door bedrijfsartsen bij het NCvB 8.073 gevallen van beroepsziekten gemeld. Daarvan kwam 46% uit de bouwnijverheid. Het Nederlands Centrum voor Beroepsziekten heeft echter 254 beroepsziekten gedefinieerd variërend van stoflong, bakkerseczeem tot OPS, burnout en PTSS. De gemelde kosten voor werkgerelateerde arbeidsongeschiktheid in

combinatie met de 254 benoemde beroepsziekten doen vermoeden dat het aantal meldingen ver achterblijft bij de werkelijkheid. Tot slot liet Van den Bedem meerdere actuele berichten uit de media zien waaruit blijkt dat dit onderwerp ook in de media veel aandacht heeft. Te denken valt aan Du Pont, giftig blusschuim van de brandweer, de overbelasting in het onderwijs en een vergiftigde bouwplaats in Kampen. Alles overziend was dan ook de slotvraag of de branche alle beroepsziekten goed in beeld heeft of dat alleen nog het topje van de spreekwoordelijke ijsberg in beeld is.

Oplossing buiten aansprakelijkheidsrecht

Derk-Jan van der Kolk (Van Traa) gaf aan dat het juridisch systeem gebaseerd is op aansprakelijkheidsrecht. Artikelen 7:658 BW (arbeidsovereenkomst; bijzondere verplichtingen werkgever) en 7:611 BW (arbeidsovereenkomst; goed werkgeverschap) zijn relevant. In het huidige verzekeringssysteem sluit een werkgever een Aansprakelijkheidsverzekering Bedrijven (AVB). Daaronder valt de dekking van beroepsziekten van werknemers. Van der Kolk noemde alternatieven voor het huidige systeem, zoals vanuit het IAS voor asbestslachtoffers en de cou-lanceregeling Chrom-6 slachtoffers die werkten bij het Ministerie van Defensie. Van der Kolk brak een lans voor het zoeken naar een oplossing buiten het aansprakelijkheidsrecht, bijvoorbeeld door uit te komen op een directe verzekering (first party verzekering). Daarbij zou een werkgever verplicht zijn de verzekering voor de werknemer te sluiten (minimale dekking bijvoorbeeld een miljoen euro) en de premie te betalen en zou de werknemer de verzekerde zijn. Een beroepszieke werknemer heeft dan een directe vordering op de verzekeringsmaatschappij tot de vergoeding van de schade. Veneta Oskam (Van Traa) belichtte het procederen in beroepsziektezaken. Zij ging onder meer in op de bewijslastvolgorde, de causaliteit, de proportionele aansprakelijkheid, de rol van deskundigen en de zorgplicht van de werkgever.

Nieuwe beroepsziekten

Na de pauze startte Peter Knijp (Stadermann Luiten) door een beeld te tonen uit de film 'Back tot he future' uit 1989 waarin een tijdreis wordt gemaakt naar...2015. Dat jaar zijn we inmiddels voorbij. Veel van de 'science fiction' snuffjes in die film, zijn inmiddels realiteit of in ontwikkeling. Denk aan drones, vingerafdruk ID, hoverboards, vliegende auto's. Belangrijke economisch maatschappelijke ontwikkelingen zijn onder meer de energie-transitie, de productie van genetisch gemodificeerd voedsel en 'internet-of-things'. Alles en iedereen is altijd verbonden. In plaats van dagelijks bespreking van de bin-

nengekomen papieren brieven, toen hij 20 jaar geleden als advocaat begon, en waarbij een binnenkomende fax als 'dat zal wel haast hebben' werd bestempeld, zijn alle kantoorwerkers tegenwoordig in de greep van de e-mail. Dat bracht de spreker op het noemen van een nieuwe beroepsziekte: technostress. Andere als nieuw aan te merken beroepsziekten: dieseldampen (en andere dampen als printerdampen en allerlei fijnstof), nano-deeltjes (deeltjes die net iets groter zijn dan atomen en eenvoudige moleculen) en cosmic clouds (denk aan de kosmische straling die mensen kunnen ondervinden als zij vliegen). Maar ook is het geenszins ondenkbaar dat de straling van mobiele telefoons gevaarlijk is. "Mijn mobieltje, ik heb 'm in mijn colbert, dicht bij mijn lever nu, het produceert Wifi en Bluetooth straling en het straalt een zendmast aan. We zijn onafscheidelijk van onze mobiel.. het is potentieel een enorm risico." Knijp wierp de volgende vraag op: stel dat mensen ziek worden doordat ze te veel vliegen (voor de zaak en ook voor privé) of door de straling van hun telefoon van de zaak, waarvan ze ook in privé niet meer zonder willen, in hoeverre kun je dan zeggen dat er sprake is van een beroepsziekte? Of moet je het (ook) zien als een verworvenheid van het moderne leven? Knijp wees ook nog op Japan, waar er specifiek een term bestaat voor mensen die sterven door overwerk; karoshi. Sinds anderhalf jaar is het mogelijk om karoshi wettelijk als doodsoorzaak aan te wijzen. Op basis hiervan kunnen nabestaanden een claim tegen de werkgever indienen bij de rechtbank.

Beroepsziekten vanuit employee benefits gezien

'Letselschade' en 'inkomensverzekeringen' zijn in de schadebranche separate gebieden. Bart Brenninkmeijer (Mercer Marsh Benefits) legde in zijn inleiding 'Beroeps-

door Jan Schrijver

ziekten vanuit employee benefits gezien' de verbinding tussen beide gebieden. Je hoeft niet af te wachten tot beroepsziekten zich openbaren. Ook een actieve opstelling is mogelijk door beroepsziekten pro-actief op te sporen. Dat kan bijvoorbeeld door periodiek medisch onderzoek, door verzuimanalyse en door zorgconsumptie-analyse. Hij toonde een voorbeeld van een zorgconsumptie-analyse van 3706 verzekerde werknemers met een slechte gezondheid (zijnde 7% van een totale groep werknemers in de transportsector). 261 van deze werknemers hebben een chronische slaapprobleem. Dat is niet alleen voor de desbetreffende chauffeurs een gezondheidsrisico, maar zal uit de aard van hun beroep ook een verhoging van het ongevalsrisico betekenen. Daarbij speelt dat individuele werknemers richting hun werkgever niet voor een dergelijke stoornis willen uitkomen, uit angst om niet meer te mogen rijden. Door de krachtige computers biedt big data analyse mogelijkheden om inzicht te krijgen in de ontwikkelingen ten aanzien van beroepsziekten. Er worden echter belemmeringen ondervonden doordat veel gegevens niet in het onderzoek mogen worden betrokken, waarover toezichthouder Autoriteit Persoonsgegevens streng waakt. Brenninkmeijer schetste de tegenstelling: werkgevers kunnen ten aanzien van beroepsziekten denken in termen van 'aansprakelijkheid & personeelskosten'. Een andere benadering is echter om vooral te denken in termen van 'goed werkgeverschap', te meer omdat voor bedrijven het binnenhalen en -houden van de beste talenten van steeds doorslaggevend belang voor het succes van het bedrijf wordt. Werknemerspopulaties vergrijzen en ontgroenen, ofwel de gemiddelde leeftijd gaat omhoog, terwijl het jonge toptalent in innovatie de doorslag kan geven. Er is sprake van 'the war of talent'. Daarom verdient het aanbeveling personeel als de voornaamste 'asset' van een bedrijf te zien en dus 'goed werkgeverschap' te betrachten. In de VS zie je dan ook ontwikkelingen dat er 'workers compensation' programma's zijn (middels first party verzekering) en dat er een 'employee assistance program' wordt geboden. Ook voor de Nederlandse markt zou een nieuwe generatie ongevallenverzekering uitkomst kunnen bieden, waarbij de dekking inclusief een 'schadecoach' is die zorgt dat na een ongeval allerlei hulp wordt geregeld in de huishouding (ook kinderopvang, mobiliteit, hondenuitlaat), voor de medische aspecten (second opinion, wachtlijstbemiddeling, mentale steun, trauma zorg), voor coördinatie met instanties (gemeente, zorgverzekeraar) en voor funding (o.m. bevoorschotting en verhaal).

Het nieuwe asbest?

Er passeerden tijdens het seminar veel beroepsziekten de revue. "Wat is nu het nieuwe asbest?", zo vroeg Edwin

Peter Knijp riep de vraag op in hoeverre je sommige beroepsziekten (ook) moet zien als een verworvenheid van het moderne leven

Rijdsdijk zich tot slot af. "Misschien is het 'nieuwe asbest' wel: asbest. Immers, nog steeds wordt asbest in grote hoeveelheden geproduceerd in landen als India en China, onder slechte omstandigheden. En: asbest wordt nog steeds verwerkt, bijvoorbeeld in onderdelen van auto's. Weliswaar zijn asbestdaken in 2024 verboden, maar er is veel en veel meer asbest verwerkt in gebouwen. Daar zijn we de komende vijftig jaar nog echt niet van af." Na de afsluiting van het seminar door Rijdsdijk, werd de deelnemers een aangeklede borrel aangeboden, waarbij er voldoende stof was om na te praten over dit maatschappelijk en voor de schadebranche zeer relevante onderwerp. <

Edwin Rijdsdijk kondigde het initiatief voor een kenniscentrum beroepsziekten aan